

משלה פתח עליה בן גוריון בהתקפה מיצטער!

החולש למעשה על המנגנון, הוא בן גוריון. הוא לא אשכול. אך לא תמיד היה כזה. עתה ניגש בן גוריון לפורר את הברית, בקוב"ל על התפארות גולדה מאיר ואשכול ב"סילוקו, כשהתנגשות דיינגר צומדת במר"כ השיתה, הסביר לראש הגוש שאסור למפלגה להרוס את הדור הצעיר שלה, וכי על החתיקים להושיט יד לצעירים.

קשה לדעת אם דברי בן גוריון הם שי שנינוע את נצ"ר, או שמא היו לו היריורים עצמיים. מכל מקום, חלו סייגים על יחסיו עם אשכול. בעיקר אין נצ"ר נלהב עתה מרעיון האיחוד המידי עם אחדות העבודה, שצעיריה ירשו את עמדות הבטחון. נצ"ר, הנלחם בעקשנות בצעירי מפא"י, אינו רר אה שום סיבה מדוע יפנה את הדרך לצעירי אחדות העבודה.

● נאום הפרייה של בן גוריון מצה"ל, שהושמע בנוכחות כל הרמטכילים לשעבר, הוגיש דבר אחר עיקרי: בן גוריון הוא ה"איש שעיצב את דמותו של צה"ל, ועל צה"ל לשמור על דמות זו. בסך הכל: נאום שה"בעת אמונים לעתיד, יותר מאשר נאום פרייה".

● הכלי הגרוטסקי ביותר במחסן כלי החבלה, בו נוסף בן גוריון, היה החליל פרשת לבון. הפרשה, ששיסעה את מפא"י לשניים, שחשפה את קנוניות הכת הבטי

החולש למעשה על המנגנון, הוא בן גוריון. הוא לא אשכול. אך לא תמיד היה כזה. עתה ניגש בן גוריון לפורר את הברית, בקוב"ל על התפארות גולדה מאיר ואשכול ב"סילוקו, כשהתנגשות דיינגר צומדת במר"כ השיתה, הסביר לראש הגוש שאסור למפלגה להרוס את הדור הצעיר שלה, וכי על החתיקים להושיט יד לצעירים.

קשה לדעת אם דברי בן גוריון הם שי שנינוע את נצ"ר, או שמא היו לו היריורים עצמיים. מכל מקום, חלו סייגים על יחסיו עם אשכול. בעיקר אין נצ"ר נלהב עתה מרעיון האיחוד המידי עם אחדות העבודה, שצעיריה ירשו את עמדות הבטחון. נצ"ר, הנלחם בעקשנות בצעירי מפא"י, אינו רר אה שום סיבה מדוע יפנה את הדרך לצעירי אחדות העבודה.

● נאום הפרייה של בן גוריון מצה"ל, שהושמע בנוכחות כל הרמטכילים לשעבר, הוגיש דבר אחר עיקרי: בן גוריון הוא ה"איש שעיצב את דמותו של צה"ל, ועל צה"ל לשמור על דמות זו. בסך הכל: נאום שה"בעת אמונים לעתיד, יותר מאשר נאום פרייה".

מדוע נענה אשכול לדרישת פרס? סברה ראשונה אמרה: כדי לא לתת לו עילה להתמרד, וכדי להפריד בין פרס שבע"הצון לבין דין הממורמר.

סברה אחרת אמרה: מתוך פחד. פחד — מפני מה? לדברי מקורביו של פרס, חשש אשכול מהחומר המשמין שפרס אסף נגדו במשך שנים. הגיעה ידעה לאוזני אשכול, נאמר, כי חומר זה — כלכלי ברובו — עומד לשמש מקור לסידרת מאמרים מרעישים נגדו, שתפורסם בהארץ. על כן, אומרת אותה סברה, החליט לטפל בפרס בכפפות של משי, עד שיוכל להוציא ממנו את ה"ארס".

חזית רתית?

יש עה שדיין כינס את אנשי הבטחון במלון השרון. כינס שמעון פרס כמה אישים אחרים לישיבה סודית. השתתפו בה כל ישר סגני השרים: יצחק רפאל (בריאות), ישראל שלמה בן מאיר (פנים), קלמן כהנא (חינוך).

היו לפנישה זו שתי מטרות: להפעיל לחץ נוסף על אשכול, ולשבור את החזית ה"רתית עם אשכול. בזה מצא שותף מוכן ונלהב של בן מאיר, שהבטיח לעזור לו לרכך את חיים שפירא, עליו יש לו הש"פעה ניכרת.

פרס פרס על נימה אישית קוסמת: הב"י

שני אוביים

מושה דיין ושר"ג נצ"ר, ראש הגוש שננדו יצא דיין בהאשמות חמורות, בעת התפטרותו מלישכת מזכירות מפא"י.

חוניסטיט וגרפה את המדינה לסערה פולייטית חסרת תקדים, לא הניחה לבן גוריון מזה שלוש שנים. היא גרמה לנפילת ממי שלחו ב"1961, והיא שבסופו של דבר הבי"אה לסילוקו עתה על ידי הווקנים.

פרשה זו, שגרמה לו צרות כה רבות, חוכל — אם תחודש — לגרום צרות גם ליורשיו. אם אומנם יצליח בן גוריון ב"מגמתו, ופרשת לבון שוב תעלה על הפרק, שוב לא יוכל אשכול לטפל בשום עניין שוטף של ניהול הממשלה. בן גוריון יגרוור אותו אל תוך אותו בוך סמיק, כי הסתבך הוא עצמו.

רמז לפוטש?

בן גוריון לא היה היחיד שפעל נגד אשכול. נערי, הסתבר, נשאר אולם עקרבים שהשאיר אחריו מתחת למיטה של שרת ולבון, כאשר פרש לשדה בוקר.

הראשון שהרים ראש היה משה דיין. הוא התמרד גלויות באשכול ובצמרת המפלגה, האשים אותם מעל דפי העתונות. התגובה של אשכול התפרשה כרפיקה לדיין, והוא נאלץ להיחזק לפינה. אך גם בהיותו בפנינה, המשיך לחסום.

הצעד הראשון היה תימרון לשפר מעט את עמדותיו. במכתב-תשובה לחיים גורי, על התקפה שפורסמה בלמרחב, ניסה דיין להעמיד את סיכוכו עם אשכול באור של

בן גוריא ואשכול: שוב רוצה להפוך את הגלגל?

קני מפא"י, על חשבון שאיפות המפד"ל בשטח הדתי. מאידך, חיוק מעמדו של אשכול יאפשר לו לבצע את האיחוד עם אחדות העבודה, ואולי גם עם מפ"ם — ואז שוב לא יהיה לו צורך בדתיים.

ואילו פרס היה מוכן להציע: תנו לי את ענייני הבטחון, ואתן לכם כל מה שאתם רוצים בשטח הדתי!

באוזניהם של הסוחרים הממולחים בדת, היו אלה מילים שרישרשו כמיליוני שטי רות.

מה סוד המינוי?

פרט הקטן והבלתי חשוב ביותר של השבוע, שהתבטא במינוי זקיד ממשל"תי למישרה מישינת, טמן בחובו את ה"מפתח להתנהגות אשכול במשך השבוע ה"אחרון. היה זה מינויו של אורי לוראני כראש לישכת ראש הממשלה ימוזכרו ה"מדיני.

אשכול עצמו הודיע, מיד אחרי כניסתו למשרד ראש הממשלה, שהוא רוצה למנות את שלמה אמיר כראש לישכתו. אמיר, אחד מצעירי אשכול המפורסמים, שימש עד לפני כחצי שנה מנהל לישכתו במשרד האוצר. אז הוכתר בתואר של יועץ כל"כלי — רק כדי להגדיל את משכורתו. אך בכל דבר מילא לגבי אשכול את התפקיד שמיילא יצחק גבון לצד בן גוריון.

והנה התפרסמה לפתע הודעה רשמית, כי ראש הלישכה החדש יהיה לוראני; אמיר ישרת כיועץ כלכלי של ראש הממשלה — מישרה שלא היתה קיימת עד כה.

לוראני הוא אחד מנערי החצר המובה"קים של דויד בן גוריון, עמד בראש המח"לקה הערבית של משרד ראש הממשלה, ולאחר גמר תפקידו זה מונה כשגריר ב"בורמה. הוא גם ידיד אישי של שמעון פרס, תומך בו ללא סייג. הוא האיש ה"אחרון שאשכול היה בוחר לשמש כראש לישכתו.

אם כן, מה הכריח את אשכול לקבלו כראש לישכתו? ייתכן, שכאשר תתברר התשובה לשאלה זו יתברר גם מדוע לא מצא אשכול עד כה את העוז להמשיך בהפיכה שבה החל, עם סילוק דויד בן גוריון.

טחת מעמד וסמכויות שאין כיום לסגני ה"שרים. דרישת הארבעה, שתועבר לאשכול: חקיקת חוק מעמדהסגנים, שיבטיח השתת"פות סגני השרים בכל ישיבות הממשלה ללא זכות הצבעה, ומינוי אוטומאטי של כל סגן שר כממלא מקום השר, במיקרה של היעדרותו.

בצורה זו קיבלו תביעותיו של פרס אופי רחב יותר: לא תביעות אישיות, כי אם של מעמד שלטוני שלם. אם אשכול ייעדר מעבודתו מסיבה כלשהי, יהיה פרס עצמו השר — לא שר אחר, שימונה זמנית מעל לראשו של סגן השר.

הצלחת פגישה זו עורדה את פרס. על כן קיים פגישה נוספת, הפעם עם ראשי המפד"ל, בירושלים. הרצאתו: למפד"ל לא כדאי לתמוך באשכול. שהרי ראש הממשלה חייב לספק דרישות עדתיות רבות ש"עס-

שיחת שותפים

בחדר קבלת האורחים של נשיא המדינה. גולדה מאיר, ינאל אלון, משה שפירא, בכור שיסרית, זרח ורהפטיג ודוב יוסף (מהגב) משוחחים על עתיד הממשלה. לכל אחד ברור כי ימיה לא יהיו שקטים.